

De Bijbel verzet zich tegen deze "natuurlijke" manier van denken. Hij stelt ons Abraham tegenover Lot voor, David geconfronteerd met Absalom. « *De overwinningen van de gewelddadigen zijn nooit anders dan eerste successen. Ze winnen veldslagen, maar ze verliezen de oorlog.* » (Walter LUTHI, *Les béatitudes*, p. 50). Christus is de zachtmoedige, de niet –gewelddadige; het is in die hoedanigheid dat hij diegenen die vermoeid en mishandeld zijn tot zich roept. Het is de geest van de geweldloosheid die het onderwerp van de belofte uitmaakt en niet de geest van de gewelddadige wraak.

- Is het gemakkelijk aan het kwade te weerstaan door het goede, door de zachtmoedigheid ?
- Hoe is de zachtmoedigheid werkelijk een vrucht van de Geest ?

De Romeinse keizer Julianus Apostata zei dat hij de goederen van de christenen in beslag naam alleen maar opdat zij het koninkrijk van de hemelen zouden ingaan als armen: « *Laat hen de hemel, daar is hun plaats !* ». Wanneer, in de Kerk, de Heilige Geest aan het werk is, herken je dat aan drie dingen :

1. **AAN HET GELOOF** : diegene, van wie de zachtmoedigheid van de Geest komt, gelooft dat de aarde God toebehoort.
2. **AAN DE HOOP**: hij weet dat de toekomst God toebehoort; Hij zal het laatste woord hebben.
3. **AAN DE LIEFDE** : de liefde van de zachtmoedige komt tot uiting in de verdraagzaamheid naar zijn naaste toe.

BESLUIT

« *De zachtmoedigen zullen tenslotte sterker zijn dan de sterksten; zo luidt de belofte begrepen in deze zaligspreking* » (Lanza DEL VASTO, *Commentaires bibliques*, p. 134). Deze derde zaligspreking is een uitnodiging om tot een gemeenschap te behoren die in het geloof strijdt, die wacht in de hoop , die lijdt in liefde.

« *De mens die denkt heeft nood hetzelfde respect voor het leven te betuigen aan elke wil tot het leven anders dan de zijne. Hij ervaart dat andere leven in het zijne. Hij beschouwt het als goed om het leven te bewaren en om elk leven in staat om te groeien tot zijn hoogste waarde te verhogen. Hij beschouwt het als slecht om het leven te verwoesten, om het leven te schaden, om een leven dat zich kan ontwikkelen te verhinderen te groeien. Zo luidt het absolute fundamentele principe van de ethiek, evenals het fundamentele postulaat van het denken.* » (Albert SCHWEITZER, *Ma vie et ma pensée*, p. 174)

Michel Mayeur

Zachtmoedigheid

9

21- 27 februari

Lees : Matteüs 5:5

De context

Deze tekst staat middenin de bergrede. Deze eerste grote toespraak uit het evangelie van Matteüs heeft een essentieel doel: ons vertellen wat we zullen worden wanneer we Gods genade in ons laten werken. Jezus gaat een berg op net als Mozes in de Sinai om ons een nieuwe wet te geven. Ze begint met een gezegend woord : " *Gelukkig...*". In deze toespraak van Christus is er sprake van een bepaald soort mensen die we bewoners van het koninkrijk kunnen noemen. Op geestelijk vlak zijn ze arm, meelevend, nederig, gretig naar gerechtigheid, goed, zuiver van hart, vreedzaam en bereid om zichzelf te geven (Mat 5:3-12).

« *De beslissende test over het deel uitmaken van het koninkrijk van Jezus is de goedheid, de constante aanwezigheid voor alle mensen die het moeilijk hebben in het leven, ontredderd door deze wereld zoals hij is. En Jezus is daar, als het gezicht en het model waarop iedereen zich kan beroepen , een schitterend gezicht dat smaak geeft (zout) aan ons bestaan, een model dat ons opheldering brengt over de zin van ons leven*» (Jean-François SIX, *Les béatitudes aujourd'hui*, p. 79)

De zaligsprekingen

We onderscheiden drie groepen:

1. De 4 eerste handelen over situaties zoals armoede, kwaliteiten zoals zachtmoedigheid, shocktoestanden zoals treuren.
2. De 4 volgende zijn actiever : barmhartig zijn, zijn gedachten zuiveren, vrede uitstralen, het kwade bestrijden.
3. De laatste richt zich tot zij die naar de toespraak luisteren en bevat waarschuwingen.

De tekst

"*Gelukkig zij die zachtmoedig zijn : zij zullen het land in bezit krijgen.*" (GNB)

De Griekse term **'praos'** (zachtmoedig) komt overeen met het Hebreeuwse **'anaw'** dat een morele eigenschap beschrijft : " *Mozes nu was een zeer zachtmoedig man, meer dan enig mens op de aardbodem.*" (Num12:3). Jezus is "zachtmoedig en nederig van hart" (Mat 11:29). Dit is in feite een citaat uit Psalm 37:11 : " *Wie nederig zijn zullen het land bezitten en gelukkig leven in overvloed en vrede.*"

Zachtmoedigen zijn nederig tegenover God en niet agressief voor de mensen. Het gezegde zegt " Wie land heeft, heeft oorlog". De geschiedenis toont duidelijk aan dat de zachtmoedigen er vlug van onteigend zijn. Psalm 37:11 haalt het land beloofd aan Israël aan , beeldspraak voor het hemels koninkrijk beloofd aan de leerlingen van Christus aan het eind der tijden.

- Hoe kunnen we vandaag zeggen dat de zachtmoedigen het land zullen bezitten ?
- Over welk "land" gaat het ?

De gebeurtenissen spreken deze woorden van Jezus radicaal tegen !

Welke zachtmoedigheid ?

Zachtmoedigheid wordt dikwijls beschouwd als een gebrek aan persoonlijkheid van diegene die niet houdt van conflicten. Het zou een soort negatieve deugd zijn. Zachtmoedigheid volgens Jezus heeft niets met passieve berusting (gelatenheid) te maken : ze is een positieve attitude van ontvangen voor God en voor elke mens. De echte zachtmoedigen zijn in de eerste plaats zij die aanvaarden God niet te " bezitten", hem niet met geweld in te nemen.

- Gebeurt het dat ik God manipuleer ? Dat ik druk op Hem uitoefen ?
- Welke houding moet ik ten opzichte van God aannemen ?
- Moet ik dezelfde houding aannemen tegenover mijn medemens ?

De zachtmoedigen zijn al diegenen die zich geweld aandoen om het koninkrijk binnen te gaan. Het gaat erom God geen geweld aan te doen, niet kost wat kost van Hem te willen verkrijgen wat men verlangt, maar Hem te vertrouwen, en langzaam te aanvaarden wat Hij wil. Arthur Rimbaud heeft gezegd : " *De geestelijke strijd is harder dan een gevecht met mensen* ". Hij eist dat iedereen begint met zijn instincten te beheersen om ze in overeenstemming te brengen met het leven van onze mensen broeders.

«Als men ze uitscheldt, blijven ze rustig; als men hen geweld aandoet, dan ondergaan ze het; als men hen afwijst, dan kijken ze. Ze spannen geen proces aan om hun goed recht te verdedigen, en ze geven geen aanstoot wanneer men een onrechtvaardigheid begaat jegens hen. Ze willen geen eigen recht. Ze willen aan God alleen alle recht overlaten.» (Dietrich Bonhoeffer, *Le prix de la grâce*, p. 80)

- Bestaat zachtmoedigheid alleen uit het "neen" zeggen aan onrecht ?
- Heeft ze een actieve rol te vervullen ? Zo ja, welke ?

De zachtmoedigheid uit de zaligsprekingen betekent het tegenovergestelde van passiviteit, nl een ware dynamiek die ons onze te impulsieve krachten doet in goede banen leiden. Jezus, " *zachtmoedig en nederig van hart*", is diegene die Jesaja heeft aangekondigd, diegene die " *geen woordenstrijd zal aangaan en op straat zijn stem niet zal verheffen, het geknakte riet niet afbreekt , noch de kwijnende vlam dooft* " (Mat 12:19-20). De zachtmoedigheid is een intense discrete kracht.

Biologie en de Bijbel

Voor de biologie bestaat er een wet die niet kan worden in twijfel getrokken : zowel in de planten- als in de dierenwereld hebben de sterkste soorten hun plaatsje onder de zon. De zwaksten worden uitgeschakeld. Mussolini, groot bewonderaar van Friedrich Nietzsche, zou gezegd hebben dat hij verkoos één dag te leven in het vel van een leeuw dan honderd jaar in dat van een schaap. « *De gewelddadigen verblijven maar tijdelijk op aarde, zoals Kain* » (M. du BUIT, *Sermon sur la montagne*, p. 25).

- Stalin en Hitler waren evolutionisten : ze geloofden in rassensuperioriteit. Wat waren hiervan de gevolgen ?